

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Ioan. VViringi, Campensis J. U. D. Et Canonum Profes. R. In Academia
Lovaniensi, In Librum V. Decretalivm Epist. Gregorii XIII. P. M.
Commentarius, Nunc primùm editus & auctarii vice huic Operi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

utpote juri divino repugnantes, ut supra cap. 1. comprobavi, ac proinde rectius & in his recurritur ad jus Canonicum, propter generalem regulam Innocentii III. in Concilio generali Latera-

nenf. quâ omni constitutioni & consuetudini divino juri contrariâ derogatur. Extat in cap. ult. ex De prescript.

Rudolphus II. Imp. Francofurti anno 1577. in politica ordinat. sub tit. eodem.

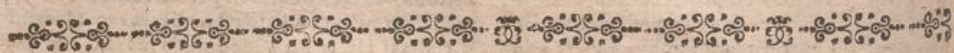
EAdem repetit & confirmat quæ supra statuit Carolus V. nihil ferè immutato vel addito, quod hic repetere necesse sit: nisi quoddam hic novus §. adjiciatur de obstagiis; cujus verba hæc sunt: Tamen in sacri Imperii politica ordinatione Anno 1548. Augustæ publicata, singulariter provisum sit, quid fieri debeat, ubi obligatio census facta est, cum fidejussoribus in obstagium citandis sive movendis: Nihilominus, cum hæcenus hujus obstagii abusum prospex-

imus, & tam fidejussores quam debitores eo ipso in extremam perniciem tendant, nihilo tamen magis consultis creditorum rationibus, quibus solvi non potest: Idcirco volumus omnino, ne obstagia in posterum obligationibus inferantur, & inserta tamquam jure publico interdicta per se irrita sint: & consequenter neminem fidejussorum nec debitorum ad obstagium teneri, neque hospiti ad quem forrè de facto observatum fuit obstagium, expensarum nomine obligari.

Notatio:

VT in obligationibus aliis, majoris securitatis causa accedere solet pignus sive hypotheca, l. Contrahitur 4. cum l. seq. D. De pignorib. vel fidejussoribus, unus vel plures, l. 1. D. De fidejussoribus & tit. Instit. in princ. & §. si plures eod. tit. ita & in hac obligatione census solvendi. De pignore vel hypotheca constat ex cap. 1. & cap. 2. inf. de Usuris ex Extravag. communib. Martini V. & Calixti III. & Pii V. supra recitatis, & ex l. 1. l. 2. & l. 6. Cod. De pignor. action. De fidejussoribus colligitur ex cap. Rescripto 9. sup. De jurejur. & ex cap. Exposita 11. sup. De arbitris, qui tamen sub obstagii fide obligati, hoc §. liberantur. Est autem obstagium, quando fidejussor promittit de perseverando vel sistendo se

certo in loco, donec debitor solutionem fecerit: Venit à verbo *Osids*, unde Itali obstagium derivarunt, Germani, die *Laystung* appellant. Unde & in *Laystung mahnen* id est, quod monere aliquem, ut in locum certum ex promisso veniat, ut hic. Quod etsi jure Canonum receptum est in d. cap. Ex rescripto, hac tamen constitutione Rudolphi II. Imp. improbatum & irritatum, tamquam juri publico adversans, ita quod ex eo nulla amplius nascatur obligatio, saltem quoad ditiones Imperii. Meminit & hic §. obstagii antè prohibiti sub Carolo V. Augustæ anno 1548. sed quæ prohibitio minus plena est, & idcirco hic repetendam non duximus.

IOAN. VVIRINGI, Campensis,
J. U. D. ET CANONUM PROFES. R.
IN ACADEMIA LOVANIENSI
IN LIBRUM V. DECRETALIVM
EPIST. GREGORII XIII. P. M. COMMENTARIUS,
Nunc primùm editus & auctarii vice huic Operi insertus,

PRÆ.

PRÆMONITIO AD LECTOREM.

Quandoquidem ad hunc librum V Decretal præter Commentarium ad Tit. de Usuris à D. Canifio separatim editum, aliud ex Prælectionibus ejusdem ad manus nostras non pervenit; & sufficere aliàs poterant ad elu. idationem ejusdem libri, quæ idem D. Canifius in Summa sua Juris Canonici lib. 3 tit. 13. & seqq. de delictis & poenæ ex eodem Jure proposuit: quia tamen plerosque Titulos intactos reliquit, ne quid in hac Operum. D. Canifii editione desideraretur visum fuit opera pretium auctarii vice hic inferere Commentarium brevem ad eundem librum, publicè Lovanii prædictum à CL. V. IOANNE VVIRINGO I. V. D. & Decretorum Profess. Regio; indicatus passim locis quibus qualibet materia in dicta Summa pertractatur. Fuit autem noster hic Vviringus, ut & id obiter insinuem, origine & nativitate Campensis, apud Trans. Isalanos in Belgio, qui studiorum suorum curriculo cum alibi tum Lovanii abjuncto, supremam ibidem in Jure Lauream anno C13. 15. XCV. prid. Eid. Sept. accepit, tum Decretorum Profess. Regius nominatus, quo in munere annos XII. exegit, mortuus anno Domini C15. 15C. VII. V. Kalend. Julii.

IOAN. VVIRINGI, Campensis.
IN LIBRUM V. DECRETALIVM,
EPIST. GREGORII XIII. COMMENTARIUS.

Postquam Pontifex libro primo Decretalium de Ministris ac Magistratu Ecclesiastico egisset, eorumque gradus, ordinationes & officia exposuisset; libro autem secundo de Judiciis, eorumque processu & ordine; deinde libris sequentibus materiam civilium judiciorum: & tertio quidem tractasset proventus præbendas, aliasque res, quas gratia ministerii Clerus percipit, quarto autem conjugia laicorum, de quibus etiam Judex Ecclesiasticus cognoscit:

putavit restare, ut hoc libro quinto judicium criminale, ejusque materiam tractaret. Id quod facit illo ordine, ut duobus primis Titulis explicet modum instituendi criminalia judicia, seu actiones criminales; tum verò Titulo tertio usque ad Tit. xxxvii. crimina vel omnibus communia, vel Clericis & eorum Prælati peculiaria, proponat; ac denique quæ sit forma & modus, quibus Judex Ecclesiasticus hujusmodi crimina puniat, sub finem subjungat: addens insuper duos Titulos, quorum decisiones per universam jus sese insinuant, nempe de Verborum significatione ac Regulis juris.

IN TIT. PRIMUM. DE ACCUSATIONIBUS, INQUISITIONIBUS
ET DENUNTIATIONIBUS.

Vide D. Canif. in Summa Juris lib. IV. Tit. XIX.

S U M M A R I A.

1. Criminale judicium instituitur Accusatione, Denuntiatione, Inquisitione. 2. Accusatio quid? 3. Absolutus in foro interiori potest apud Iudicem seculari iterum deferri.	4. Accusator legitimus quis? 5. Accusatorem ab irregularitate liberat prævia protestatio. 6. Debet per se causam prosecui. 7. Vi & reus per seipsum, non per procuratorem, defensionem suscipere.